

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
GEMEENTEBESTUUR VAN SINT-JOOST-TEN-NODE**Uittreksel uit het register der beraadslagingen van de Gemeenteraad

Aanwezig	Ahmed Medhoune, <i>Voorzitter van de Raad</i> ; Emir Kir, <i>Burgemeester</i> ; Philippe Boïketé, Nezahat Namli, Mohammed Jabour, Kadir Özkonakci, Dorah Ilunga Kabulu, Lydia Desloover, <i>Schepenen</i> ; Halil Disli, Luc Frémal, Safa Akyol, Hatice Özlücanbaz, Muhamet Begaj, Malika Mhadi, Yves Bassambi, Elodie Cornez, Hassan Marso, Dora Suntaxi Gualotuna , Thomas Doesselaere, Rudolph Alexandre, <i>Gemeenteraadsleden</i> ; Marie-Rose Laevers, <i>Gemeentesecretaresse</i> .
Verontschuldigd	Loubna Jabakh, <i>Schepen</i> ; Abdesselam Smahi, Frédéric Roekens, Serob Muradyan, Ismail Luahabi, Pauline Warnotte, Pascal Lemaire, Halit Akkas, Charlotte Velge, <i>Gemeenteraadsleden</i> .

Zitting van 27.03.24

**#Onderwerp : Motie over de veiligheids- en humanitaire crisis in het oosten van de Democratische
Republiek Congo ingediend door de fractie Lijst van de Burgemeester. #**

Openbare zitting

In zijn verklaring op 7 februari 2024 zei Secretaris-Generaal van de VN Antonio Gutierrez :

“Vrede is de kern van alles wat we doen. Voor miljoenen mensen die verstrikt zijn geraakt in conflicten over de hele wereld is het leven een dodelijke, dagelijkse, hongerige hel. Recordaantallen mensen ontvluchten hun huizen op zoek naar veiligheid. Ze roepen om vrede. We moeten naar hen luisteren en handelen.” (1)

Het oosten van de Democratische Republiek Congo is momenteel in de greep van gewelddadige gevechten tussen de gewapende groepering M23, gesteund door Rwanda, en het Congolese leger. (2)

Sinds oktober 2023 zijn meer dan 2,5 miljoen mensen ontheemd geraakt en nog eens duizenden gedood, omdat het voortdurende conflict de regio verder destabiliseert.

In de afgelopen drie decennia is er in het mineraalrijke oosten van de DRC voortdurend onrust geweest als gevolg van politieke grieven en geschillen over grondstoffen. Het huidige conflict tussen de gewapende groep M23 en de Congolese regering begon in 2012. De groep ontleent zijn naam aan een vredesakkoord dat op 23 maart 2009 werd ondertekend en dat een einde maakte aan een eerder conflict tussen 2006 en 2009.

Vandaag beschuldigt de regering van de DRC Rwanda ervan de gewapende groep M23 rechtstreeks te steunen en de territoriale integriteit van het land te bedreigen.

Oost-Congo is rijk aan coltan en heeft ook goud- en tinreserves. Deze rijkdommen zijn van aanzienlijk internationaal en geopolitiek belang.

Ondanks de aanwezigheid van VN-vredestroepen is de humanitaire situatie in het oosten van de DRC snel verslechterd als gevolg van het aanhoudende geweld.

Volgens de Verenigde Naties zijn er 6,9 miljoen binnenlandse ontheemden in de DRC.(3)

Burgers, waarvan 51% vrouwen, zijn de eerste slachtoffers van deze 2 gewelddaden en moeten

volgens het internationaal recht beschermd worden. (4)

Om dit conflict op te lossen is een eerlijke en heldere analyse nodig van de onderliggende oorzaken die tot de huidige situatie hebben geleid.

Om tot een duurzame en vreedzame oplossing te komen, is het absoluut noodzakelijk dat alle partijen het internationaal recht, het internationaal humanitair recht en in het bijzonder de territoriale integriteit eerbiedigen en dat de inspanningen om dit doel te bereiken worden opgevoerd.

De Democratische Republiek Congo heeft onze steun nodig. We hebben historische banden met dit land, dat op het internationale toneel geen betere politieke steun heeft dan België.

Het recht van ieder mens om in veiligheid te leven en de plicht om anderen te helpen, vormen de essentie van onze menselijkheid.

Wij, als gemeenteraadsleden hebben de plicht om ons in te zetten voor vrede en ervoor te zorgen dat het internationaal recht wordt nageleefd.

De Gemeenteraad :

1. Gelet op het Handvest van de Verenigde Naties van 26 juni 1945 en de beginselen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht;
2. Gelet op het Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide van 9 december 1948, inzonderheid op artikel 2;
3. Gelet op het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, en met name op de artikelen 6, 7 en 8;
4. Gelet op de Elementen van Misdrijven in de officiële documenten van de Vergadering van Staten die Partij zijn bij het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, eerste zitting, New York, 3-10 september 2002 en de officiële documenten van de Herzieningsconferentie van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, Kampala, 31 mei-11 juni 2010;
5. Gelet op het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren;
6. Gezien het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing van 10 december 1984;
7. Gelet op het Verdrag tot bestrijding van mensenhandel en de exploitatie van de prostitutie van anderen;
8. Gelet op het Verdrag van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd;
9. Gelet op het fundamentele beginsel van territoriale integriteit, zoals met name neergelegd in artikel 2, lid 4, van het Handvest van de Verenigde Naties; (5)
10. Gelet op het Aanvullend Protocol bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten (Protocol I) en niet-internationale gewapende conflicten (Protocol II) van 8 juni 1977;

11. Gezien het verslag over het in kaart brengen van ernstige schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht tussen maart 1993 en juni 2003 op het grondgebied van de Democratische Republiek Congo - augustus 2010;
12. GEZIEN de ONTWERPRESOLUTIE van de Franse Nationale Vergadering over de uitvoering van de voorstellen uit het rapport van de Verenigde Naties over het in kaart brengen van de ernstigste schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht tussen maart 1993 en juni 2003 op het grondgebied van de Democratische Republiek Congo, een strategie voor overgangsjustitie en een onafhankelijk internationaal onderzoek naar het geweld sinds 2002;
13. Gezien de resolutie van het Europees Parlement van 17 september 2020 over de zaak-Denis Mukwege in de Democratische Republiek Congo (2020/2783(RSP)), waarin de lidstaten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties worden opgeroepen om de oprichting van een Internationaal Strafhof te verzoeken;
14. Gezien de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, met name resolutie 2528 van 25 juni 2020 over de situatie met betrekking tot de Democratische Republiek Congo, resolutie 2463 van 29 maart 2019 over de verlenging van het mandaat van de VN-stabilisatiemissie in de Democratische Republiek Congo (MONUSCO) en resolutie 2612 van 20 december 2021, aangenomen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, die MONUSCO de opdracht geeft om met de Congolese autoriteiten samen te werken om het Congolese rechtsstelsel te versterken en te ondersteunen;
15. Gezien de maatregelen in Resolutie 2528 van 25 juni 2020 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, waarbij een reeks sancties (wapenembargo tegen gewapende groeperingen in de DRC, reisverbod voor bepaalde personen, bevrozing van tegoeden van door het Sanctiecomité aangewezen personen en entiteiten, enz);
16. Gezien de oproep in 2013 van tweeënvijftig prominente vrouwen (6) tot de oprichting van een Internationaal Strafhof voor de DRC;
17. Gezien de verklaring van Belgische politici van Congolese origine op de persconferentie van 22 februari 2024, waarin de oorlog die Rwanda via de terroristische beweging M237 voert, wordt veroordeeld; (7)
18. Gezien de verklaring van België van 9 december 20228 over de situatie in het oosten van de Democratische Republiek Congo; (8)
19. Gezien het persbericht van 4 maart 2024 naar aanleiding van de verklaring van de hoge vertegenwoordiger namens de EU over de escalatie van de vijandelijkheden in het oosten van de Democratische Republiek Congo; (9)
20. Gezien de verklaringen van Belgische politici op 29 februari 2024 tijdens de plenaire zitting van het federale parlement over de situatie in Oost-Congo; (10)
21. Gezien de parlementaire vraag getiteld "Oorlog en humanitaire crisis in de Democratische Republiek Congo", die door parlementslid Carlos Martens Bilongo is voorgelegd aan de Franse Nationale Assemblee, aan Chrysoula Zacharopouloula, staatssecretaris toegevoegd aan de minister van Europa en Buitenlandse Zaken, belast met Ontwikkeling en Internationale Partnerschappen ;
22. Gezien de nauwe banden tussen de gemeente Sint-Joost en de Democratische Republiek Congo, en in het bijzonder met :
 - Het verhaal van Paul Panda Farnana, die tijdens de Eerste Wereldoorlog in 1914 in de

loopgraven van de IJzer vocht door zich aan te melden bij het Korps Congolese Vrijwilligers voor België en wiens borstbeeld, rond 1900 gemaakt door de beeldhouwer Guillaume Charlier, momenteel deel uitmaakt van de gemeentelijke collectie in het Charlier Hotel;

- Het jumelageovereenkomst ondertekend in 2020 met de gemeente Selembao in Kinshasa; (11)
- De financiële steun voor de renovatie van het gemeentehuis van Selembao in het kader van het plan van de provinciale regering van Kinshasa voor de renovatie van de Congolese overheidsinfrastructuur en voor de gezondheid van moeder en kind in lokale instellingen;
- De steun aan de internationale ngo's die bij de regering van de federatie Wallonië-Brussel hebben gelobbyd om het koloniale verleden in de geschiedenisboeken op te nemen: "Na overleg met de betrokken actoren, de hervorming van het onderwijs van de Belgische koloniale geschiedenis voltooiën in het hele secundaire onderwijs in Afrika, in het bijzonder in Congo, Rwanda en Burundi, door het globale referentiesysteem aan te passen....."; (12)
- De presentatie van de Belgische koloniale geschiedenis door het Lycée Guy Cudell aan het Brussels Parlement in 2018, met als doel de kwestie van de hervorming van het leerplan opnieuw op de politieke agenda te plaatsen; (13)
- De hulde aan de slachtoffers van de klimaatrampen in Kinshasa in 2019; (14)
- De oprichting van een gedenksteen voor de veteranen van de Force Publique tijdens de twee wereldoorlogen in 2024, evenals de vele culturele evenementen die worden georganiseerd om onze verschillende jumelages in de kijker te zetten, het samenleven te bevorderen en de aandacht te vestigen op de oorlog in Oost-Congo, om zo de bijdrage van de Congolese diaspora aan onze gemeente en aan België in de verf te zetten;

23. Gezien de aanbevelingen van het Memorandum "voor de officiële erkenning van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden gepleegd tegen het Congolese volk", ingediend door het Congolese Actie Jeugd Platform (CAYP), Ligue Internationale de Défense des Droits de la Femme Congolaise (LIDDFC); (15)

24. Overwegende dat de Democratische Republiek Congo nog steeds te kampen heeft met geweld, aanvallen, moorden en talloze schendingen van de mensenrechten, met name in het oosten van het land, en dat dit geweld wordt gepleegd door binnen- en buitenlandse gewapende groeperingen, die worden gefinancierd door de handel in mineralen en die strijden om toegang tot deze handel;

25. Overwegende dat het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen in gewapende conflicten een ernstige schending vormt van de fundamentele beginselen van het internationaal humanitair recht ;

26. Overwegende dat het Congolese volk sinds 2013 elke 2 augustus GENOCOST herdenkt ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de gruweldaden die sinds de jaren '90 voor "economisch gewin" op hun grondgebied zijn begaan;

27. Overwegende dat het bekendmaken van de gruweldaden en het leed waaronder het Congolese volk heeft geleden, vandaag de dag net als in het verleden, deel uitmaakt van de strijd tegen het vergeten, voor het vaststellen van verantwoordelijkheden en legitieme herstelbetalingen en tegen herhaling van deze tragedies;

De Gemeenteraad van Sint-Joost-Ten-Node:

VEROORDEEL :

- De terroristische aanslagen van de M23, waarbij opzettelijk massaal Congolese burgers zijn gedood.
- De aanval op de territoriale integriteit van de Democratische Republiek Congo door de aanwezigheid van de gewapende groepering M23, de Forces démocratiques de libération du Rwanda en andere internationale rebellengroeperingen die betrokken zijn bij het opnieuw oplaaieren van het conflict in de gebieden bij Goma en elders.
- Het beleid om de verkrachting van Congolese vrouwen als "oorlogswapen" te gebruiken, dat al decennialang meedogenloos wordt voortgezet, waardoor elk vooruitzicht op duurzame vrede wordt weggenomen.
- Het gebrek aan vooruitgang door de internationale gemeenschap bij het uitvoeren van de aanbevelingen van het Mapping rapport.

BETUIGT :

- Zijn solidariteit met en steun aan de Congolese burgerbevolking, de voornaamste slachtoffers van dit conflict.

ROEPT OP TOT :

- Zich vastberaden in te zetten voor een rechtvaardige en duurzame vrede in het oosten van de Democratische Republiek Congo.
- Eerbiediging van het beginsel van onschendbaarheid van grenzen die het gevolg zijn van kolonisatie, zoals vastgelegd in resolutie AGH/Res16 , bekend als de onschendbaarheid van koloniale grenzen, die op 21 juli 1964 in Caïro is aangenomen door de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (voorloper van de Afrikaanse Unie). (16)

Verzoekt de Burgemeester en zijn College protest aan te tekenen bij de Federale Regering en de Europese Commissie :

1. de vrede te bevorderen en bilaterale en multilaterale initiatieven te steunen die gericht zijn op een onmiddellijk en onvoorwaardelijk staakt-het-vuren van alle gewapende groeperingen die actief zijn op Congolees grondgebied, teneinde de burgerbevolking te beschermen en haar in staat te stellen te leven zonder angst om hun leven, hun land of hun geliefden te verliezen in dodelijke gevechten;
2. de terugtrekking te eisen van de gewapende groep M23, de Forces démocratiques de libération du Rwanda en andere internationale rebellengroeperingen die betrokken zijn bij het opnieuw oplaaieren van het conflict in de gebieden bij Goma en elders;
3. op te roepen tot eerbiediging van het internationaal recht;
4. alle diplomatieke en politieke middelen te blijven aanwenden om een politieke oplossing te bevorderen en het houden van besprekingen voor een vreedzame oplossing van het conflict aan te moedigen;
5. sancties te eisen tegen hebzuchtige multinationals die tot elke prijs winst nastreven, de

Congolese rijkdommen exploiteren met totale minachting voor de mensenrechten en wier praktijken gewapende conflicten aanwakkeren die lokale gemeenschappen teisterden, levens verwoesten en het sociale weefsel verscheuren;

6. de autoriteiten van de DRC op te roepen hun inspanningen te verdubbelen om verdere mensenrechtenschendingen in het oosten van de DRC te voorkomen en maatregelen te nemen om mechanismen in te voeren die garanderen dat het recht op gerechtigheid en genoegdoening van de slachtoffers van toekomstige conflicten wordt geëerbiedigd;

7. uitdrukkelijk op te roepen tot de oprichting van een internationaal straftribunaal voor bewezen gevallen van mensenrechtenschendingen die vanaf de jaren 1990 tot op heden zijn begaan.

(1) Prioriteiten voor 2024: de secretaris-generaal roept op tot een vernieuwing van de kaders voor vrede en veiligheid in de wereld om een multipolaire wereld in goede banen te leiden, <https://press.un.org/fr/2024/sgsm22127.doc.htm> (geraadpleegd op 18 maart 2024).

(2) Vijf dingen die je moet weten over het conflict in het oosten van de Democratische Republiek Congo, <https://www.bbc.com/afrique/articles/c1759x8e4kpo> (bekeken op 18 maart 2024).

(3) DRC: bijna 7 miljoen ontheemden door geweld, de overgrote meerderheid heeft hulp nodig, <https://news.un.org/fr/story/2023/10/1140132> (geraadpleegd op 18 maart 2024).

(4) Democratische Republiek Congo: ontheemden en repatrianten (november 2023), <https://www.unocha.org/publications/report/democratic-republic-congo/republique-democratique-du-congo-personnes-deplacees-intermes-et-retournees-novembre-2023> (geraadpleegd 18 maart 2024).

(5) Het begrip ondermijning van de territoriale integriteit, <https://www.doc-du-juriste.com/blog/conseils-juridiques/notion-atteinte-integrite-territoriale-28-08-2017.html> (geraadpleegd op 19 maart 2024).

(6) Verkrachting in Congo: petitie voor de oprichting van een Internationaal Strafhof, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2013/08/12/viols-au-congo-52-femmes-demandent-la-creation-d-un-tribunal-penal-international_3460428_3212.html (geraadpleegd op 16 maart 2024).

(7) Bloedbaden in Congo: Belgische politici van Congolese origine eisen een straftribunaal, <https://www.mediacongo.net/article-actualite-133867-massacres-au-congo-des-politiciens-belges-d-origine-congolaise-exigent-un-tribunal-penal.html> (geraadpleegd op 18 maart 2024).

(8) Verklaring over de situatie in het oosten van de Democratische Republiek Congo, <https://diplomatie.belgium.be/fr/actualites/declaration-sur-la-situation-dans-lest-de-la-republique-democratique-du-congo> (geraadpleegd op 16 maart 2024).

(9) Democratische Republiek Congo (DRC): Verklaring van de hoge vertegenwoordiger namens de EU over de escalatie van de vijandelijkheden in het oosten van het land, <https://www.consilium.europa.eu/fr/press/press-releases/2024/03/04/democratic-republic-of-the-congo-drc-statement-by-the-high-representative-on-behalf-of-the-eu-on-the-escalation-of-hostilities-in-the-eastern-part-of-the-country/> (geraadpleegd op 18 maart 2024).

(10) De situatie in de DRC en het bezoek van president Tshisekedi, <https://www.lachambre.be/doc/PCRI/pdf/55/ip293.pdf> (geraadpleegd op 16 maart 2024).

(11) Saint-Josse & Selembao (RDC) zijn officiële partners, <https://sjtn.brussels/fr/actualites/saint-josse-selembao-rdc-sont-officiellement-partenaires> (geraadpleegd op 18 maart 2024).

(12) Gouvernement de la Fédération Wallonie-Bruxelles, Déclaration de Politique Communautaire 2019-2024, p. 16, <https://gouvernement.cfwb.be/home/publications/declaration-de-politique-communautaire.html> (geraadpleegd op 20 maart 2024).

(13) Studenten van Sint-Joost presenteren hun werk over kolonisatie aan het Brussels Parlement, <https://www.rtbef.be/article/des-eleves-de-saint-josse-presentent-leur-travail-sur-la-colonisation-au-parlement-bruxellois-10068091> (geraadpleegd op 20 maart 2024).

(14) Sint-Joost vlaggen halfstok voor klimaatslachtoffers in de DRC en Albanië, <https://afrique.lalibre.be/43905/les-drapeaux-de-st-josse-mis-en-berne-pour-les-victimes-climatiques-en-rdc-et-en-albanie/> (geraadpleegd op 19 maart 2024).

(15) Lilas Sansa Umba, advocate en stichtend voorzitter van de Internationale Liga voor de verdediging van de rechten van

de Congolese vrouw (LIDDFC).

(16) Dit beginsel "verklaart plechtig dat alle lidstaten zich ertoe verbinden de grenzen te respecteren die bestonden op het moment dat zij onafhankelijk werden". Het verbiedt lidstaten territoriale aanspraken te maken en de koloniale route ten nadele van een derde staat te wijzigen. <https://www.diploweb.com/Frontieres-africaines-1964-2014.html> (geraadpleegd op 19 maart 2024).

20 stemmers : 20 positieve stemmen.

ALDUS GEDAAN EN BERAADSLAAGD IN ZITTING.

De Gemeentesecretaresse,
(g) Marie-Rose Laevers

De Voorzitter,
(g) Ahmed Medhoune

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT
Sint-Joost-ten-Node, 28 maart 2024

In opdracht :
De Gemeentesecretaresse,

Marie-Rose Laevers

Het College van
Burgemeester en Schepenen,
De afgevaardigde Schepenen,

Mohammed Jabour

